проект

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за Българската академия на науките

(обн. ДВ. бр. 85 от 1991г., бр. 90 от 1993г., бр.123 от 1997 г., бр. 41 от 2007 г., бр. 101 от 2010 г.)

§ 1. В чл. 2 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 1 се изменя така:

“(1) Българската академия на науките участва в развитието на науката в съответствие с общочовешките ценности, националните интереси и целите, определени в Националната стратегия за научни изследвания, приета от Народното събрание. Със своята дейност Българската академия на науките съдейства за умножаване на духовните и материалните богатства на българския народ.”

2. В ал. 2, т. 1 след думата „фундаментални” се добавя „и приложни научни”.

§ 2. В чл. 3 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Председателят на Българската академия на науките представя в Народното събрание в срок до 30 април на следващата година годишен доклад за дейността на БАН, академичните институти и другите самостоятелни звена, който съдържа отчет за:

1. научноизследователската дейност, включително за изпълнението на целите и задачите, определени в Националната стратегия за научни изследвания;

2. финансовата дейност;

3. международната дейност.

2. Създават се ал. 3 и 4:

„(3) Решението на Народното събрание относно приемане на годишния доклад за дейността на Българската академия на науките се обнародва в "Държавен вестник”.

„(4) В срок до 10 дни от обнародване на решението по ал. 3, годишният доклад за дейността на Българската академия на науките, включително и за всеки академичен институт и за всяко друго самостоятелно звено, се публикува на интернет страницата на БАН.”

§ 3. Създават се чл. 5а, 5б и 5в:

„Чл. 5а. (1) Създава се Съвет на настоятелите на БАН с четири годишен мандат.

(2) Съветът на настоятелите на БАН включва:

1. двама представители на министерства, определени с решение на Министерския съвет;

2. представител на Националното сдружение на общините в Република България;

3. двама представители на националните представителни организации на работодателите;

4. представител на Съвета на ректорите на висшите училища;

5. двама представители на юридическите лица с нестопанска цел в областта на науката или изкуствата;

6. лицето, заемало длъжността председател на БАН в предходния мандат, а при обективна невъзможност – представител на Събранието на академиците и член-кореспондентите;

7. двама учени - членове на Общото събрание на БАН, определени от него;

8. двама чуждестранни учени, определени от Общото събрание на БАН по предложение на Европейската научна фондация.

(3) Представителите по ал. 2 на представителните организации на работодателите се избират и освобождават от организациите, признати по реда, определен в Кодекса на труда.

(4) В състава на Съвета на настоятелите на БАН без право на глас се включват:

1. председателя на постоянната парламентарна комисия, отговаряща за науката;

2. представител на министъра на икономиката, енергетиката и туризма;

3. представител на сдружението на банките в Република България;

4. представител на дарителите на БАН.

(5) Председателят на Българската академия на науките е председател на Съвета на настоятелите без право на глас. Членовете на Съвета на настоятелите на БАН избират заместник- председател на съвета измежду членовете по ал. 2, т. 3 - 8.

(6) Членовете на Съвета на настоятелите на БАН, с изключение на председателя на БАН и на членовете по ал. 2, т. 5, 6, 7 и 8, не могат да са лица, които имат трудово или друго правоотношение с БАН, с академичните институти или с другите самостоятелни звена, както и лица, които имат частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективно изпълнение на дейността им като членове на Съвета на настоятелите.

(7) За целите на този закон частен интерес е всеки интерес, който води до облага от материален или нематериален характер за член на Съвета на настоятелите, включително всяко поето задължение, свързано с дейността му.

Чл. 5б. (1) Съветът на настоятелите на БАН:

1. подпомага развитието на Българската академия на науките и ефективното управление на финансовите средства и собствеността ѝ;

2. съгласува внесените в Общото събрание проекти за стратегически план за развитие и приоритетите на научноизследователската дейност на БАН и прави предложения по тях;

3. дава становища и може да прави мотивирани предложения до Общото събрание за изменение и допълнение на устава, както и за създаване, преобразуване и закриване на академичните институти и други самостоятелни структурни звена;

4. предлага мерки за постигане на целите, заложени в европейските стратегии за научни изследвания и иновации;

5. съгласува годишния отчет на БАН;

6. съдейства за осигуряване на необходимата бюджетна субсидия за дейността на БАН, както и на други източници на финансиране;

7. получава на всеки шест месеца финансов отчет от всички звена в БАН, дава препоръки за усъвършенстване на финансовата дейност и сигнализира компетентните органи при наличие на нарушения;

8. контролира разходването на бюджетната субсидия и съгласува финансовата политика на БАН;

9. осъществява контрол по начина и по реда на стопанисване и разпореждане върху предоставеното от държавата в собственост на БАН, академичните институти и другите самостоятелни звена имущество;

10. предлага финансови и други необходими механизми за съвместна научна, образователна и приложна дейност с висшите училища и търговските предприятия;

11. анализира на всеки две години получените от Управителния съвет резултати за работата на академичните институти и други самостоятелни звена, а на всеки три години – резултатите от атестирането на учените;

12. съдейства за създаване на иновационни центрове за производствена, внедрителска, търговска и други дейности, свързани с приложението на научните резултати.

(2) Съветът на настоятелите приема решенията по ал. 1, т. 2, 3, 5 и 8 с мнозинство от 2/3 от списъчния си състав с право на глас, а в останалите случаи – с мнозинство повече от половината от списъчния си състав с право на глас.

(3) При отказ за съгласуване на актовете по ал. 1, т. 2, 5 и 8, по мотивираните предложения до Общото събрание за изменение и допълнение на устава, както и за създаване, преобразуване и закриване на академични институти и други самостоятелни структурни звена, или при отрицателно становище на Съвета на настоятелите в случаите по ал. 1, т. 3, Общото събрание на БАН приема решение с квалифицирано мнозинство от две трети от списъчния си състав.

Чл. 5в. (1) Съветът на настоятелите на БАН заседава не по-малко от веднъж на три месеца.

(2) Съветът на настоятелите се свиква на заседание от председателя на съвета по негова инициатива или по искане на всеки от неговите членове.

(3) Съветът на настоятелите приема Правилник за своята дейност.

(4) Членовете на Съвета на настоятелите не получават възнаграждение за дейността си.

§ 4. В чл. 10, ал. 4 се отменя.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 5. (1) В срок до един месец от влизането в сила на този закон Министерският съвет и другите органи и организации по чл. 5а, ал. 2 и 4 определят своите представители в Съвета на настоятелите на БАН и уведомяват председателя на БАН .

(2) В срок до един месец от получаване на уведомленията за определените представители Съветът на настоятелите на БАН се конституира в съответствие с изискванията на този закон, като председателят на БАН свиква и провежда неговото първо заседание.

§ 6. В срок до три месеца от влизането в сила на този закон Българската академия на науките привежда своя устав в съответствие с неговите разпоредби.

§ 7. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник”.

23 февруари 2011 г. **Вносители:**

МОТИВИ
към Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за Българската академия на науките

Настоящият законопроект е изготвен от работна група, която включва народни представители от всички парламентарни групи и представител на независимите народни представители в 41-то Народно събрание с пълно съгласие. Предлаганите с него изменения и допълнения в Закона за Българската академия на науките, са свързани с необходимостта от подобряване на условията за модерно и качествено развитие на българската изследователска наука, както и за осигуряване на условия за изпълнение на приетата от Европейския съюз Стратегия 2020, която акцентира върху развитието на образованието, науката и иновациите като важно условие за устойчив икономически растеж. Ресурсите на науката и иновациите са необходима предпоставка за повишаване на конкурентоспособността на българската икономика, и съответно за реално интегриране на Република България във всички области и системи на Европейския съюз.

Целта на предлагания законопроект е обвързване на провеждането на научните изследвания с целите и приоритетите, определени в Националната стратегия за развитие на научните изследвания и в европейските стратегии за наука и иновации. Със законопроекта се създават необходимите гаранции за постигане на тези цели и приоритети, при спазване на академичната автономия и гарантираната в Хартата на основните права на Европейския съюз свобода на научните изследвания. Член 13 от Хартата на основните права на Европейския съюз свобода на научните изследвания прогласява, че ”Изкуствата и научните изследвания са свободни. Академичната свобода се зачита.”.

Основните изменения и допълнения са следните:

1. С цел осъществяване на по-ефективно управление на Българската академия на науките се предлага създаването на Съвет на настоятелите на БАН. Съставът и правомощията на Съвета на настоятелите са определени с цел осигуряване на всички необходими условия за подобряване на координацията и тясната връзка между държавата, представителите на бизнеса, обществото, образователните, културните институции и БАН. Възлагането на задачи от страна на държавата и частните предприемачи към научната общност ще бъде улеснено чрез създаването на нормативно установени възможности за оперативно обсъждане и решаване на текущите проблеми. Предвижда се в състава на Съвета на Настоятелите на БАН да бъдат включени двама представители на министерства, определени с решение на Министерския съвет; двама представители на националните представителни организации на работодателите; представител на Националното сдружение на общините в Република България; представител на Съвета на ректорите на висшите училища; двама представители на юридическите лица с нестопанска цел в областта на науката и изкуствата; лицето, заемало длъжността председател на БАН в преходния мандат; двама учени - членове на Общото събрание на БАН, определени от него; двама чуждестранни учен, определен от Общото събрание на БАН по предложение на Европейската научна фондация. В състава на

Съвета на настоятелите участват без право на глас председателя на постоянната парламентарна комисия, отговаряща за науката; представител на министъра на икономиката, енергетиката и туризма; представител на сдружението на банките в Република България и на дарителите на Българската академия на науките. Предлага се председателят на БАН да е председател на Съвета на настоятелите без право на глас, аналогично на подобна уредба на други закони.

Функциите на Съвета на настоятелите на БАН включват координационни, съвещателни и контролни правомощия. Координационните правомощия целят установяване на по-тясно и оперативно сътрудничество между държавата, бизнеса и БАН, с оглед оперативното и бързо идентифициране на необходимите на държавата и икономиката научни изследвания. Съвещателните правомощия имат за цел подобряване на условията за икономическа реализация на резултатите от научните изследвания., а контролните правомощия - осигуряване на условия за прозрачно и ефективно управление на бюджета на БАН от страна на независим орган с широко обществено участие. Със законопроекта се и определя редът за конституиране и начинът за приемане на решенията от Съвета на настоятелите на БАН.

2. Със законопроекта се предвижда дейността на Българската академия на науките да се отчита пред Народното събрание, като се предлага Председателят на Българската академия на науките да представя за обсъждане в Народното събрание в срок до 30 април на следващата година годишен доклад за дейността на БАН и нейните самостоятелни звена, който съдържа отчет за научноизследователската дейност, включително за изпълнението на целите и задачите, определени в Националната стратегия за научни изследвания, финансовата дейност и международната дейност. Решението на Народното събрание относно приемане на годишния доклад за дейността на Българската академия на науките ще се обнародва в "Държавен вестник”. Годишният доклад за дейността на Българската академия на науките, включително и за всеки академичен институт и за всяко друго самостоятелно звено, се публикува на интернет страницата на БАН.

23 февруари 2011 г. **Вносители:**